

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра географії та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ

Завідувач кафедри
_____ / С.В. Гришко
(протокол № 3 від 26.09.2023 р.)

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ВСТУП ДО ФАХУ

для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Галузь знань: **24 Сфера обслуговування**

Спеціальність: **242 Туризм та рекреація**

Освітня програма: **Туризм**

Запоріжжя, 2023 р.

Розробники:

Донченко Л.М., к.геогр.н., доцент

Арсененко І.А., к.геогр.н., доцент

ПОГОДЖЕНО: Гарант освітньої програми

Донець І.А.

Робоча програма навчальної “Вступ до фаху ” складена відповідно до освітньої програми Туризм, спеціальності 242 Туризм та рекреація

1. Мета та завдання навчальної практики

Метою навчальної практики “Вступ до фаху” є ознайомлення студентів I курсу зі змістом їх майбутньої професії, з характером та сферою професійної діяльності, з особливостями практичної діяльності підприємств туристичної галузі, з роллю фахівців туристичного обслуговування у формуванні результатів господарської діяльності підприємств туристичного бізнесу різних форм власності та організаційно правових форм господарювання, їх конкурентоспроможного статусу на внутрішньому ринку та іміджу національного туристичного продукту на світовому ринку туристичних послуг.

2. Перелік програмних компетентностей, які набуваються під час практичної підготовки:

Оволодіти загальними компетентностями:

ЗК1. Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності.

ЗК2. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК4. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК5. Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань.

ЗК11. Здатність планувати та управляти власним часом.

ЗК12. Уміння дотримуватись норм здорового способу життя та впроваджувати їх у особистій та професійній діяльності.

Фахові компетентності:

ФК2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці.

ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

ФК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

ФК14. Здатність працювати у полікультурному середовищі.

3. Заплановані програмні результати навчання:

ПРН1. Називати та відтворювати основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПРН3. Називати основні форми і види туризму, здійснювати їх класифікацію.

ПРН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПРН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПРН6. Виявляти і пояснювати принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПРН9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН10. Розуміння принципів і процесів щодо організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

Афективна (емоційна) сфера

ПРН11. Демонструвати навички володіння державною та іноземними (ною) мовами (мовою).

ПРН16. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН17. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;

ПРН18. Відстоювати свої погляди в розв'язанні професійних завдань.

ПРН21. Демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.

4.Бази проходження практики.

Таблиця 1

№	База практики	№ договору/угоди, дата укладання	Дата закінчення терміну дії договору/угоди
1.	В умовах воєнного стану База практики за місцем проживання (тимчасового знаходження) здобувача вищої освіти)	Не має потреби	
2.	ТОВ Туристична агенція «Імперія тур» (м. Черкаси)		

5. Зміст практики

5.1. Опис навчальної/виробничої практики

Таблиця 1

Найменування показників	Ступінь вищої освіти галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика практики
Кредитів: 1,5 Загальна кількість годин - 45 Тижневих годин: 20	Ступінь вищої освіти - бакалавр Галузь знань – 24 Сфера обслуговування Спеціальність – 242 Туризм та рекреація	Назва практики: Вступ до фаху Семестр: 1 Термін проходження практики: Вид контролю: залік

Навчальна практика Вступ до фаху (1курс)

Зміст практики поділений на окремі теми, вивчення яких в сукупності формують необхідні знання і вміння основних виробничих функцій організатора подорожей (екскурсій), зі специфікою змісту його діяльності в туристичних операторах та туристичних агентствах, бюро подорожей та екскурсій, інших підприємствах туристичної галузі; з основними завданнями діяльності фахівця туристичного обслуговування, які викладені в нормативній та варіативній частинах освітньої програми. Для вивчення кожної теми необхідно виконання певної кількості практичних завдань. Дані завдання логічно пов'язані між собою і уявляють послідовні етапи оволодіння темою.

Блок 1. Туристична галузь - пріоритетний напрямок соціально-економічного розвитку України.

Тема 1. Організація навчального і виховного процесу у ВНЗ і на факультеті

Система вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку. Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців «молодший спеціаліст», «бакалавр», «спеціаліст, магістр». Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи.

Система управління якістю освіти. Місце ВНЗ в системі вищої освіти, в системі підготовки кадрів вищими закладами освіти для національної економіки та для сфери туризму України.

Загальні відомості про ВНЗ. Основні структурні підрозділи ВНЗ: ректорат, деканат, кафедри, бібліотека, допоміжні служби. Місце та роль факультету в

організації навчально-виховного процесу студентів. Факультет: історія, традиції, правила внутрішнього розпорядку, організація навчальної, виховної, культурно-масової роботи. Кафедра: кадровий склад, науково-методичне забезпечення, студентський науковий гурток кафедри, міжнародне співробітництво.

Роль навчальної, науково-дослідної, самостійної та громадської діяльності студентів у формуванні фахівця туристичного обслуговування.

Органи самоврядування студентів у ВНЗ та на факультеті; їх роль в організації навчального процесу, побуту та відпочинку. Організація соціальної захищеності студентів у ВНЗ.

Види і зміст навчальних занять. Роль і місце кожного виду занять у формуванні фахівця.

Лекції, семінарські, практичні заняття - основні форми аудиторних занять. Основні види лекцій - установча, оглядова, проблемна, співбесіда та ін. Візуальне супроводження лекцій. Опорні конспекти лекцій. Порядок конспектування лекційного матеріалу і подальшого його засвоєння.

Форми проведення семінарських і практичних занять. Особливості використання методів активного навчання, персональної електронно-обчислювальної техніки та інформаційних технологій на цих видах занять.

Організація самостійної роботи студентів під час підготовки до семінарських і практичних занять. Місце консультацій. Практична підготовка студентів з фаху. Роль і місце навчальних практик у підготовці організатора подорожей (екскурсій).

Положення про комплексну, виробничу і переддипломну практики. Види практик та їх місце у формуванні професійних знань і практичних навичок фахівця вищої кваліфікації.

Застосування нових технологій навчання під час проведення усіх видів навчальних занять у вищому навчальному закладі, в організації самостійної роботи.

Організація і методика впровадження різноманітних форм контролю знань студентів. Сутність комплексної діагностики знань студентів у ВНЗ. Тестування як провідний метод діагностики якості знань студентів. Проведення рубіжних і підсумкових атестацій. Модульний контроль та без сесійна система оцінки знань студентів. Технологія проведення фахових державних випробувань.

Особливості організації навчального процесу студентів з фаху. Місце усіх видів навчальних занять студентів у навчальному плані та їх роль у формуванні майбутнього фахівця.

Організація самостійної (індивідуальної) роботи студентів (СРС) та форми її контролю. Практична цілеспрямованість завдань для самостійної (індивідуальної) роботи студентів. Нормативно-методична забезпеченість виконання самостійної роботи студентів.

Порядок використання студентами навчально-методичних розробок кафедр туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства МДПУ ім. Б. Хмельницького, нормативних документів, галузевих та періодичних видань під

час виконання СРС.

Тема 2. Історія і традиції ВНЗ

Етапи розвитку ВНЗ. Стисла характеристика етапів розвитку ВНЗ та факультетів. Прапор і герб ВНЗ.

Формування навчального комплексу ВНЗ, процеси реструктуризації. Матеріально-технічна база ВНЗ та її удосконалення.

Роль ректорів, викладачів - відомих діячів науки та працівників освіти - у розвитку та формуванні сучасного іміджу ВНЗ. Викладачі ВНЗ - ветерани Великої вітчизняної війни (1941-1945 рр.) та праці.

Найбільш відомі досягнення в науці та практиці: наукові праці, підручники, посібники; свідоцтва, патенти та інші.

Нагороди колективу та професорсько-викладацького складу ВНЗ. Міжнародні зв'язки ВНЗ. Підготовка іноземних громадян у ВНЗ. Почесні гості та делегації в ВНЗ. Наукові видання. Друкований орган ВНЗ.

Тема 3. Професія «фахівець з туристичного обслуговування (екскурсій)»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності, специфіка змісту підготовки у ВНЗ.

Ринкові реформи та інтеграція України у світовий економічний та освітянський простір. Реструктуризація національної економіки та підготовка фахівців туристичного обслуговування нового типу в Україні.

Фахівець туристичного обслуговування як консультант та безпосередній організатор конкретних видів туристичних подорожей, який керується сучасними знаннями з технології обслуговування, психології, інфраструктури ринку туристичних послуг, кон'юнктури ринку та методами просування туристичного продукту на світовому та внутрішньому ринку. Типи підприємств, види організацій і установ у туристичному бізнесі.

Бакалавр з туризму може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт, а також посади визначені згідно з галузевими нормативними документами або штатними розписами підприємств галузі з урахуванням принципів формування назв посад, викладених у нормативних документах сфери праці.

Роль організатора подорожей та екскурсій у обґрунтуванні стратегії та субстратегій (збутової, економічної, маркетингової тощо) підприємства, у розробці тактики управління господарською діяльністю, в економічному обґрунтуванні управлінських рішень генеральних менеджерів та менеджерів функціональних підрозділів, у вивченні та розширенні ринку реалізації туристичних послуг. Основні завдання, що вирішують організатори подорожей та екскурсій: формування туристичного продукту підприємства, асортименту специфічних туристичних послуг, вивчення попиту; забезпечення ефективної реклами; підбір кадрів, аналіз і планування фінансово-господарської діяльності малих і мікро підприємств.

Особливості підготовки фахівців для сфери туристичного бізнесу з базовою і повною вищою освітою; бакалаврів і магістрів. Співвідношення та зв'язок фундаментальної (загальної) і спеціальної (фахової) підготовки. Місце

професійно-орієнтованих дисциплін у формуванні фахівця туристичного обслуговування.

Тема 4. Роль випускової кафедри в підготовці фахівців туристичного обслуговування

Ознайомлення з системою кафедр ВНЗ. Перелік професійно-орієнтованих дисциплін окремих кафедр.

Роль випускової кафедри в підготовці фахівців туристичного обслуговування для підприємств сфери туристичного бізнесу.

Кадровий склад випускової кафедри. Роль випускової кафедри у забезпеченні змісту та організації підготовки фахівців туристичного обслуговування для сфери туризму: розроблення варіативної компоненти освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми, навчальних планів; формування навчально-методичного комплексу з фаху; організація усіх видів практики та керування ними; викладання профільних професійно орієнтованих дисциплін; державна діагностика рівня знань студентів.

Загальне знайомство з навчальним планом за напрямом підготовки «Туризм» професійним спрямуванням «Туризм»: графік навчання, навчальні дисципліни та послідовність їх вивчення, структурно-логічна схема, загальний обсяг навчальних годин та їх структура за формами організації навчання (аудиторна, самостійна робота), видами аудиторних занять (лекції, практичні та лабораторні заняття). Характеристика та зміст навчально-методичних комплексів дисциплін з фаху.

Організація навчальної роботи на випусковій кафедрі. Характеристика основних (нормативних) та спеціальних (вибіркових) дисциплін, закріплених за випусковою кафедрою. Організація індивідуальної роботи зі студентами. Порядок навчально-методичної роботи на кафедрі. Організація науково-дослідної діяльності викладачів і студентів, зв'язки з практикою.

Міжнародні зв'язки випускової кафедри, її ефективність. Матеріально-технічна база випускової кафедри.

Організація виховної роботи на випусковій кафедрі зі студентами. Інститут наставництва.

Особливості організації навчального процесу студентів з професійного спрямування «Туризм» у ВНЗ. Роль та місце науково-дослідної діяльності студентів у професійній підготовці бакалавра та магістра для галузі туризму. Організація проведення та види наукової роботи на випусковій кафедрі. Тематична спрямованість та практична значущість наукових досліджень. Результати наукових досліджень та їх впровадження в практичну діяльність.

Основи науково-дослідної роботи студентів. Критерії та порядок вибору студентами теми досліджень. Формування мети, завдань та етапів роботи. Збирання конкретної інформації на підприємствах, її аналітична обробка. Обґрунтування реальних практичних пропозицій щодо удосконалення організації обслуговування туристів та екскурсантів, управлінських рішень стосовно підвищення ефективності окремих напрямів господарської діяльності підприємств. Форми впровадження результатів наукових досліджень студентів.

Тема 5. Інформаційно-методичне забезпечення навчального процесу в ВНЗ.

Суть і складові інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу у ВНЗ. Класифікація джерел загальної, спеціальної, методичної та наукової літератури, галузевих видань. Роль і місце інформаційно-методичного забезпечення у навчальній та науково-дослідній діяльності студентів.

Бібліотека вищого закладу освіти як центр інформаційного забезпечення студентів. Основи бібліотекознавства та бібліографії. Принципи та організація бібліотечної справи. Порядок роботи у бібліотеці. Особливості роботи зі спеціальною, методичною та періодичною літературою. Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки. Можливості використання вітчизняної та зарубіжної літератури. Порядок роботи на ПЕОМ у бібліографічному кабінеті. Пошук літературних джерел у бібліографічній базі даних із використанням автоматизованої системи «УДФ «Бібліотека». Самостійна робота з книгою. Система обслуговування читачів. Порядок користування літературою на абонементі, в читальному залі, залі надходжень нової літератури. Пошук літературних джерел та спеціальних матеріалів в мережі Інтернет. Робота з електронними виданнями. Правила користування бібліотекою. Обов'язки читачів бібліотеки.

Інформаційні можливості сайта ВНЗ.

Загальні відомості: історія ВНЗ, керівництво; факультети, кафедри, викладачі; дистанційне навчання; структурні підрозділи; міжнародні зв'язки.

Інформаційно-бібліотечний центр: бібліотека; видання ВНЗ; журнали.

Вузівське сьогодення: новини; план організаційних заходів на поточний навчальний рік; студентське життя; довідник студента; розклад занять, іспитів.

Наука: напрями наукових досліджень; наукові школи університету; наукові конференції; відділ аспірантури і докторантури.

Інститути: структура, кафедри.

Асоціація випускників.

Блок 2. Проблеми та перспективи розвитку туристичної сфери.

Тема 6. Роль фахівців туристичного обслуговування у підвищенні соціально-економічної ефективності туризму

Навчальна практика «Вступ до фаху» проводиться у формі диспутів за методом «круглого столу» з провідними викладачами і науковцями у галузі майбутньої діяльності, досвідченими працівниками і керівниками підприємств туристичного бізнесу. До участі запрошуються також магістри, аспіранти, студенти-старшокурсники та випускники ВНЗ. Під час дискусії студенти з'ясовують сучасні проблеми розвитку туристичного бізнесу, наукові підходи до їх вирішення, роль організаторів подорожей та екскурсій у видовій та регіональній диверсифікації туристичної діяльності та, відповідно, туристичного продукту, підвищення його конкурентоспроможності, впровадженні науково обґрунтованих передових методів організації обслуговування, надання пропозицій стосовно підвищення ефективності управління окремими видами господарської діяльності підприємства.

На практичних заняттях з навчальної практики вивчається функціональна діяльність підприємств туристичного бізнесу, які запроваджують передові технології обслуговування вітчизняних та іноземних клієнтів, сучасні методи управління і господарювання, нові форми організації праці та науково-методичні підходи фінансово-економічної діяльності.

Під час практичних занять безпосередньо на місцях студенти ознайомляться з історією розвитку краю та країн - напрямів туристичних потоків обслуговування, туристичної галузі та окремих підприємств у цій сфері діяльності; визначають їх тип, організаційну структуру управління, взаємодію господарської діяльності окремих підрозділів, основний контингент споживачів, асортимент основних і додаткових послуг, цінові характеристики окремих з них, склад туристичного продукту, технологію надання послуг, основні економічні показники діяльності.

Презентація кращих підприємств туристичного бізнесу.

Студенти самостійно досліджують туристичні підприємства регіонального ринку і з'ясовують проблеми їх розвитку у напрямі запровадження інноваційних проектів туристичного продукту, сервісу, реалізації інших заходів щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства, беруть участь у вирішенні окремих ситуаційних завдань.

Тема 7. Туристична індустрія: сьогодення та погляд у майбутнє

Самостійна робота студентів з навчальної практики складається з декількох частин:

- самостійне індивідуальне обстеження одного з підприємств туристичної індустрії як споживача туристичних послуг;
- робота зі спеціальною літературою і періодичною пресою галузевого та професійного профілю;
- написання дайджесту на тему «Туристична індустрія: сьогодення та погляд у майбутнє». Самостійне обстеження одного з підприємств туристичної індустрії передбачає вибір підприємства, вивчення та наступний опис загальних характеристик підприємства: назва підприємства; юридична адреса; асортимент основних послуг та (або) продукції, що надаються споживачам; цінові характеристики послуг та (або) продукції; інтер'єр та екстер'єр підприємства; реклама підприємства; рівень обслуговування (сервісу); основний контингент споживачів тощо.

Робота зі спеціальною і періодичною літературою галузевого та професійного спрямування передбачає:

- узагальнення переліку періодичної літератури, що відбиває проблеми розвитку - туристичного бізнесу, проблеми сервісу, формування і реалізації туристичного продукту тощо;
 - стислий огляд проблемних питань, висвітлених у дослідженій літературі.
- Написання дайджесту на тему «Туристична індустрія: сьогодення та погляд у майбутнє» передбачає складання плану (орієнтовний «Зміст» - дод. Г) логічне викладення інформації, отриманої на лекціях і практичних виїзних заняттях, результатів безпосередніх досліджень у процесі самостійної роботи в

підприємствах, обробки спеціальної та періодичної літератури; інформації з мережі Інтернет згідно з рекомендованим змістом дайджесту.

6. Заняття та екскурсії під час практики

1. Індивідуальні завдання

1. індивідуальне відвідування одного з підприємств туристичної індустрії як споживача туристичних послуг;

2. вивчення та наступний опис загальних характеристик туристичного підприємства: назва підприємства; юридична адреса; асортимент основних послуг та (або) продукції, що надаються споживачам; цінові характеристики послуг та (або) продукції; інтер'єр та екстер'єр підприємства; реклама підприємства; рівень обслуговування (сервісу); основний контингент споживачів тощо.

2. Екскурсії під час практики

1. Геологічний музей природничо-географічного факультету.
2. Зоологічний музей університету.
3. Музей історії МДПУ імені Богдана Хмельницького.
4. Агро-біологічний комплекс МДПУ імені Богдана Хмельницького.
5. Туродром.
6. Навчально-відновлювальний стенд тренажер «Склея 1».
7. Садиба зеленого туризму «Гостини у Валентини».
8. Туристичні агенції м. Мелітополь
5. Форми і методи контролю.

7. Форми і методи контролю.

Кожен студент повинен виконувати усі практичні роботи. Під час виконання практичних робіт перевіряються теоретичні знання і практичні вміння, які отримані під час виконання роботи. Після виконання практичних робіт проводиться співбесіда зі студентами. На її підставі зараховується виконання практичної роботи кожному студенту.

При оцінюванні результатів практики враховуються такі показники:

- організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта, його ініціативність і творчість;
- повнота виконання програми практики та ведення щоденника;
- якість оформлення документації;
- своєчасність здачі документації;
- відповіді студента на поставлені запитання.

8. Підведення підсумків. Завершальним етапом навчальної практики є: складається груповий звіт з практики з виконанням індивідуальних завдань.

9. Вимоги до звіту

Звіт з проходження навчальної практики є основним підсумковим документом, що надає можливість проаналізувати і оцінити діяльність здобувача вищої освіти під час проходження практики.

Кожен здобувач вищої освіти виконує індивідуальне завдання та оформлює груповий звіт, який подається до захисту в останній день навчальної практики.

Звіт друкують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Використовується 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman, кегль -14. Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка чорного кольору середньої жирності.

Текст звіту необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 20 мм, праве – не менш 10 мм, верхнє – не менш 20 мм, нижнє – не менш 20 мм.

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінки. Титульний аркуш включається до загальної нумерації сторінок.

В нього входить:

- ☛ титульний аркуш - перша стор. (не ставиться);
- ☛ зміст - друга стор.;
- ☛ вступ - третя стор.;
- ☛ основна частина звіту;
- ☛ висновки (на 1-2 стор.)
- ☛ список використаної літератури (1-2 стор.).

Основна частина звіту вміщує 3 розділи:

1. Туристична галузь - пріоритетний напрямок соціально-економічного розвитку України.
2. Проблеми та перспективи розвитку туристичної сфери.
3. Індивідуальні завдання.

10. Критерії оцінювання

Навчальна практика, входить до складу інтегрованої навчальної дисципліни, оцінюється за 100-бальною шкалою, а рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне.

Навчальна практика оцінюється за наступною схемою:

Кожна тема програми - по 10 балів,

Індивідуальне завдання – 20 балів,

Звіт з практики – 10 балів.

Оцінка кожної теми навчальної практики складається з оцінки за теоретичні знання (5 балів) і оцінки за отримані вміння (5 балів), що у сумі складає до 10 балів.

Критерії оцінювання практичних вмінь

5 балів	Здобувач повністю опанував тему, він здатен виконати самостійно, без помилок всі практичні завдання теми
---------	--

4 бали	Здобувач добре опанував тему, він здатен виконати самостійно, з несуттєвими помилками всі практичні завдання теми
3 бали	Здобувач достатньо опанував тему, він здатен виконати у складі команди, з несуттєвими помилками практичні завдання теми
1-2 бали	Здобувач практично не опанував тему, він не здатен виконувати практичні завдання теми або приспускається суттєвих помилок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

11. Перелік навчально-методичної літератури

Основна

1. Любіцева О. О., Бабарицька В. К. Туризмознавство: Вступ до фаху: підручник / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет". – 2018. – 335 с.

2. Кравець О. М. Конспект лекцій з дисципліни «Вступ до фаху» (для студентів 1 курсу всіх форм навчання напряму підготовки 6.020107 «Туризм») [Текст] / О. М. Кравець; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 98 с.

3. Лук'янова Л.Г. Освіта в туризмі : навч.-метод. посібник / Л.Г. Лук'янова. - К. : Вища шк., 2008.-719 с.

4. Положення про організацію освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького № 327 (<https://drive.google.com/file/d/1HWL9vuhcizztkaC6wgF-zXhr43uGR1W0/view>)

5. Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького № 345 (<https://drive.google.com/file/d/1BDRNtAJupqmHkldtICJTkvL-LNTIjWRX/view>)

6. Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького № 235/1 (<https://drive.google.com/file/d/1WctyQazv9CRD1QxMY6e7-GWWpxsbRuhS/view>).

Додаткова

1. Лук'янова Л.Г. Освіта в туризмі: Навч.-метод, посіб. - К.: Вища шк., 2018. - 719 с.

2. Національний класифікатор України ДК 003:2010 “Класифікатор професій”, затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 №327.

3. Національний класифікатор України ДК 009:2010 “Класифікація видів економічної діяльності”, затверджений наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010р. № 457 зі змінами і доповненнями, внесеними наказом Держспоживстандартом України від 29.11.2010 №530.

4. Організація туризму : підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Покологна, та ін.; за ред. І. М. Писаревського. – Х. : ХНАМГ, 2018. – 541 с.

5. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341.

Інформаційні ресурси в інтернет

6. www.mon.gov.ua

7. www.education.gov.ua

8. <http://www.tourism.gov.ua>

9. <http://www.world-tourism.org>

10. <http://www.euro.org.ua>